

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์

การวิเคราะห์การระดมค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของผู้ที่เข้ารับการศึกษ ในโครงการพิเศษ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ตอนด้วยกัน ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การระดมค่าใช้จ่ายทางการศึกษาระหว่างรัฐและผู้เข้าศึกษาในโครงการพิเศษ
2. ผลการวิเคราะห์ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้เข้าศึกษา ในโครงการพิเศษ
3. ผลการวิเคราะห์แหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อการศึกษาของผู้เข้าศึกษา ในโครงการพิเศษ
4. ปัญหา และผลกระทบของโครงการเร่งรัดฯ ที่มีต่อการจัดการศึกษา ของสถาบันการศึกษา

ผลการวิเคราะห์การระดมค่าใช้จ่ายทางการศึกษาระหว่างรัฐ และผู้เข้าศึกษาในโครงการพิเศษ

การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของผู้เข้าศึกษา ในโครงการพิเศษ (โครงการเร่งรัดฯ) คณะวิศวกรรมศาสตร์ ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ ภาควิชาวิศวกรรมเคมี และภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2535 ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอนและการผลิตนิตินิต ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายสถาบัน และค่าใช้จ่ายส่วนตัวของผู้เรียน ค่าใช้จ่ายสถาบัน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่สถาบันต้องเสียไปเพื่อจัดการศึกษา ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายดำเนินการ และค่าใช้จ่ายลงทุนที่จ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินทอนคณะ ส่วนค่าใช้จ่ายส่วนตัวของผู้เรียน (นิตินิต) ประกอบด้วย ค่าเล่าเรียนและค่าอุปกรณ์การศึกษา และค่าใช้จ่ายส่วนตัวอื่น ๆ

ค่าใช้จ่ายสถาบันหรือค่าใช้จ่ายของรัฐ สามารถวิเคราะห์ตามองค์ประกอบของค่าใช้จ่าย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายดำเนินการ และค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยรายปี (ต่อคนต่อปี) ดังนี้

ค่าใช้จ่ายดำเนินการ

การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายดำเนินการของนิสิตโครงการเร่งรัดฯ สามารถจำแนกได้ตามแหล่งเงินที่ได้รับ คือ จากเงินงบประมาณแผ่นดิน ในหมวดงานบริหารส่วนกลาง และในหมวดการเรียนการสอนหรืองานผลิตนิตินิต และจากเงินทุนคณะที่ได้จากค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงการศึกษา จำแนกตามภาควิชาในโครงการเร่งรัดฯ ดังตารางที่ 5.3 และ 5.4

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกลมีค่าใช้จ่ายดำเนินการ ซึ่งรวมค่าใช้จ่ายดำเนินการจากเงินงบประมาณแผ่นดิน และจากเงินทุนคณะเฉลี่ยต่อคนต่อปีสูงสุด คือ 129,494 บาท ทั้งนี้เนื่องจากในภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกลในโครงการเร่งรัดฯ พบว่ามีปริมาณงานสอน (SCH) มากที่สุด แต่มีจำนวนนิสิตในภาคน้อย จึงทำให้ค่าใช้จ่ายดำเนินการในหมวดแผนงานจัดการศึกษาเฉลี่ยต่อคนสูงสุด (ตารางที่ ๘.11) รองลงมาได้แก่วิศวกรรมไฟฟ้า 115,721.63 บาทต่อคนต่อปี วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ 109,095.20 บาทต่อคนต่อปี วิศวกรรมเคมี 106,566.16 บาทต่อคนต่อปี และภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อปีต่ำสุดคือ 104,816.71 บาทต่อคนต่อปี ถึงแม้ว่าจะมีปริมาณงานสอนค่อนข้างมากก็ตาม แต่พบว่าสัดส่วนจำนวนนิสิตในภาคมากที่สุด จึงทำให้เฉลี่ยต่อคนแล้วมีค่าใช้จ่ายต่ำที่สุด (สัดส่วนจำนวนนิสิตในโครงการเร่งรัดฯ ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า : เครื่องกล : อุตสาหการ : เคมี : คอมพิวเตอร์ เป็น 1.20 : 1.02 : 1.47 : 1.13 : 1)

สัดส่วนค่าใช้จ่ายดำเนินการจำแนกตามแหล่งเงิน คือ จากเงินงบประมาณแผ่นดินและจากเงินทุนคณะ ที่ได้จากค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงการศึกษา ได้ผลดังตารางที่ 5.1 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ค่าใช้จ่ายดำเนินการในโครงการเร่งรัดฯ มีสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 66 ของค่าใช้จ่ายดำเนินการทั้งหมด เป็นเงินที่ได้จากเงินงบประมาณแผ่นดิน นอกนั้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 34 เป็นเงินที่ได้จากเงินทุนคณะที่ได้จากการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาพิเศษ โดยในภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกลมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายดำเนินการจากเงินงบประมาณแผ่นดินมากที่สุด คือประมาณร้อยละ 65.7 ของค่าใช้จ่ายดำเนินการทั้งหมด สำหรับภาควิชาที่มีสัดส่วนค่าใช้จ่ายดำเนินการ

จากเงินงบประมาณแผ่นดินต่ำที่สุดคือ ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรมมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายดำเนินการ จากเงินงบประมาณแผ่นดิน ประมาณร้อยละ 57.7 ของค่าใช้จ่ายดำเนินการทั้งหมด แสดงว่า การจัดการศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ นั้น เกือบครึ่งหนึ่งของค่าใช้จ่ายดำเนินการทั้งหมดมาจาก เงินทุนคณะที่ได้จากค่าธรรมเนียมการศึกษานิสิตที่เก็บเพิ่มจากนิสิต ตรงข้ามกับในการจัดการ ศึกษาภาคปกติ ซึ่งจะพบว่า ค่าใช้จ่ายดำเนินการ ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 90 ขึ้นไปเป็นเงิน ที่ได้จากเงินงบประมาณแผ่นดิน มีเพียงไม่ถึงร้อยละ 10 ที่ได้จากเงินทุนคณะ

ตารางที่ 5.1 สัดส่วนค่าใช้จ่ายดำเนินการจำแนกตามแหล่งเงิน และภาควิชา

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2535

(หน่วย : ร้อยละ)

ภาควิชา	เงินงบประมาณแผ่นดิน	เงินทุนคณะ	รวม
<u>โครงการเร่งรัดฯ</u>			
ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	61.6	38.4	100
ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล	65.7	34.3	100
ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม	57.7	42.3	100
ภาควิชาวิศวกรรมเคมี	58.3	41.7	100
ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์	59.3	40.7	100
<u>คณะวิศวะ ภาคปกติ</u>			
ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	90.9	9.1	100
ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล	92.6	7.4	100
ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม	92.7	7.3	100
ภาควิชาวิศวกรรมเคมี	91.2	8.8	100
ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์	95.4	4.6	100

ที่มา : จากการคำนวณ

ค่าใช้จ่ายลงทุน เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้อาคาร สิ่งก่อสร้าง และครุภัณฑ์ เฉลี่ยรายปี เพื่อการบริหาร และเพื่อการสอน ที่ได้จากเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินทุนคณะ โครงการเร่งรัดฯ (ตารางที่ 5.3 และ 5.4) จำแนกตามภาควิชา พบว่า ภาควิชาวิศวกรรม คอมพิวเตอร์มีค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยรายปีต่อคนสูงสุด คือประมาณ 6,998.95 บาท รองลงมาได้แก่ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล 6,611.30 บาทต่อคนต่อปี วิศวกรรมอุตสาหกรรม 6,577.55 บาทต่อคนต่อปี วิศวกรรมไฟฟ้า 4,825.50 บาทต่อคนต่อปี และภาควิชาวิศวกรรมเคมีซึ่งมีค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยรายปีต่อคนต่ำที่สุดคือ 4,577.73 บาท โดยจำแนกตามหมวดค่าใช้จ่าย ดังนี้

หมวดค่าอาคาร สิ่งก่อสร้าง คำนวณหา ค่าเฉลี่ยรายปีในการใช้อาคาร สิ่งก่อสร้าง จากค่าเสียโอกาส และค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยรายปีต่อคนของการใช้อาคาร สิ่งก่อสร้าง ของนิสิตโครงการเร่งรัดฯ คือ 627.94 บาท (ตารางที่ ๘.14) ซึ่งจะเห็นว่าเป็นค่าที่ไม่สูงนัก ทั้งนี้เนื่องจากการใช้อาคาร สิ่งก่อสร้างของนิสิตโครงการเร่งรัดฯ ใช้อาคาร เรียนร่วมกับที่สอนในภาคปกติ ต่างกันในเวลาที่ใช้เท่านั้น งบประมาณในหมวดค่าอาคารสิ่งก่อสร้างจึงใช้ขงของภาคปกติ แต่เฉลี่ยด้วยจำนวนนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ทั้งหมดในภาคปกติและโครงการเร่งรัดฯ ที่เพิ่มขึ้น

หมวดค่าครุภัณฑ์ คำนวณหา ค่าครุภัณฑ์เฉลี่ยรายปีต่อคน จากค่าเสียโอกาส และค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน จากเงินงบประมาณแผ่นดินและจากเงินทุนคณะ พบว่า ภาควิชาวิศวกรรม คอมพิวเตอร์มีค่าครุภัณฑ์เฉลี่ยรายปีต่อคนสูงสุดคือ 6,371.01 บาท รองลงมาได้แก่ ภาควิชา วิศวกรรมเครื่องกล 5,983.38 บาทต่อคน วิศวกรรมอุตสาหกรรม 5,949.61 บาทต่อคน วิศวกรรมไฟฟ้า 4,197.56 บาทต่อคน และภาควิชาวิศวกรรมเคมีมีค่าครุภัณฑ์เฉลี่ยรายปีต่อคนต่ำสุดคือ 3,949.79 บาท โดยค่าครุภัณฑ์เฉลี่ยรายปีที่ได้จากเงินทุนคณะนั้น จะเฉลี่ยต่อคนด้วยจำนวนนิสิตทั้งหมดในภาคปกติและโครงการเร่งรัดฯ คือประมาณ 321.45 บาท เนื่องจากโครงการเร่งรัดฯ ไม่พบว่ามีรายจ่ายครุภัณฑ์จากเงินทุนคณะ (ตารางที่ ๘.4) แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ย่อมต้องมีการใช้ครุภัณฑ์ร่วมกันกับนิสิตภาคปกติบ้างไม่มากก็น้อย ดังนั้นค่าครุภัณฑ์จากเงินทุนคณะ จึงได้เฉลี่ยด้วยจำนวนนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ทั้งหมดในภาคปกติและโครงการเร่งรัดฯ (ตารางที่ ๘.14)

ถ้ารับในหมวดค่าที่ดินในงานวิจัยนี้มิได้ประเมินราคาของที่ดิน เนื่องจากที่ดินของ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นที่ดินพระราชทาน ไม่ได้มาจากการซื้อขาย และไม่สามารถซื้อขายได้ จึงมิได้นำมาหาค่าเสียโอกาสของการใช้ที่ดิน

ตารางที่ 5.2 สัดส่วนค่าใช้จ่ายลงทุนจำแนกตามประเภทค่าใช้จ่าย และภาควิชา
คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2535

(หน่วย : ร้อยละ)

ภาควิชา	ค่าเฉลี่ยรายปีของการใช้ อาคารสิ่งก่อสร้าง	ค่าครุภัณฑ์	รวม
<u>โครงการเร่งรัดฯ</u>			
ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	13.0	87.0	100
ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล	9.5	90.5	100
ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม	9.4	90.5	100
ภาควิชาวิศวกรรมเคมี	13.7	86.3	100
ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์	9.0	91.0	100
<u>คณะวิศวกรรมศาสตร์ ภาคนอกติ</u>			
ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	26.9	73.1	100
ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล	10.5	89.5	100
ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม	11.4	88.6	100
ภาควิชาวิศวกรรมเคมี	14.0	86.0	100
ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์	10.1	89.9	100

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 5.2 แสดงให้เห็นว่า ค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยรายปีส่วนใหญ่เป็นค่าครุภัณฑ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 87-91 ของค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยรายปีทั้งหมดขึ้นไป นอกนั้นร้อยละ 9-14 เป็นค่าเฉลี่ยรายปีของการใช้อาคาร สิ่งก่อสร้าง ซึ่งเมื่อ

ตารางที่ 5.3 ค่าใช้จ่ายดำเนินงานผลิตโครงการวิจัย และบริการทางสังคมของศูนย์ คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2555

คำอธิบายรายการ	โครงการวิจัย				ภาพอื่น
	โครงการเพื่อสังคม	โครงการเพื่อสังคม	โครงการเพื่อสังคม	โครงการเพื่อสังคม	
1. ค่าใช้จ่ายในการ					
1.1 จากงบประมาณของ					
- งบดำเนินงาน	10,260.45	10,260.45	10,260.45	10,260.45	7,978.09
- งบดำเนินงาน	61,051.87	74,824.24	50,146.95	54,425.44	85,918.49
1.2 จากงบประมาณ	44,389.31	44,389.31	44,389.31	44,389.31	7,363.55
รวมค่าใช้จ่ายในการ	115,721.63	129,494.00	104,816.71	109,065.20	91,143.56
(หมายเหตุ)					99,280.13
2. ค่าใช้วัสดุ					
2.1 ค่าวัสดุ	627.94	627.94	627.94	627.94	627.94
2.2 ค่าวัสดุ					
- งบดำเนินงาน					
- งบดำเนินงาน					
: งบดำเนินงาน	145.28	145.28	145.28	145.28	62.48
: งบดำเนินงาน	3,730.63	5,516.65	5,482.88	5,904.28	1,321.63
- งบดำเนินงาน	321.45	321.45	321.45	321.45	321.45
รวมค่าใช้จ่ายวัสดุ	4,825.50	6,611.32	6,577.55	6,998.95	2,333.50
(หมายเหตุ)					5,999.24
ค่าใช้จ่ายในการผลิตผลงาน	120,547.13	136,105.32	111,394.26	116,064.15	83,477.06
(หมายเหตุ)					105,279.37
รวม : งบดำเนินงาน					
					106,764.93
					88,679.95
					167,017.91

หน้า 18 : 19

ตารางที่ 5.4 ค่าใช้จ่ายด้านที่ใช้ในการผลิตโดยการจัดทำ และบริการผลิต องค์คณะผู้บริหาร คณะผู้บริหารและคณาจารย์ วิทยาลัยการศึกษาระดับปริญญาโท ปีการศึกษา 2555

	โครงการผลิต					รวม				
	โครงการผลิต	โครงการผลิต	โครงการผลิต	โครงการผลิต	โครงการผลิต					
ค่าใช้จ่ายในการผลิต	โครงการผลิต	โครงการผลิต	โครงการผลิต	โครงการผลิต	โครงการผลิต	โครงการผลิต				
ค่าใช้จ้างผู้บริหาร	115,721.63	129,494.00	104,616.71	106,566.16	109,095.20	61,143.56	99,280.13	101,263.36	94,207.64	160,799.92
ค่าใช้จ้างคณาจารย์	4,625.50	6,611.32	6,577.55	4,577.79	6,966.95	2,333.50	5,999.24	5,501.57	4,472.31	6,217.99
ค่าใช้จ้างคณาจารย์	120,547.13	136,105.32	111,394.26	111,143.89	116,094.15	60,477.06	105,279.37	106,764.93	98,679.95	167,017.91

ที่มา : ขงการคำนวณ

พิจารณาสัดส่วนค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยรายปีในภาคปกติด้วยแล้ว พบว่าได้ผลเช่นเดียวกับโครงการ
เร่งรัดฯ คือค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยรายปีส่วนใหญ่เป็นค่าครุภัณฑ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน โดย
ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์มีค่าครุภัณฑ์มากที่สุด ทั้งในโครงการเร่งรัดฯ และในภาคปกติ คิด
เป็นสัดส่วนร้อยละ 91 และร้อยละ 89.9 ของค่าใช้จ่ายลงทุนเฉลี่ยรายปีทั้งหมด ตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายสถาบันในการผลิตนิต ซึ่งประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายดำเนินการ และค่า
ใช้จ่ายลงทุนทั้งที่จ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินทุนคณะ (ตารางที่ 5.3 และ 5.4)
ผลปรากฏว่า โครงการเร่งรัดฯ มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดซึ่งรวมค่าใช้จ่ายดำเนินการ และค่าใช้จ่าย
ลงทุน ทั้งที่จ่ายจากเงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินทุนคณะเฉลี่ยต่อคนต่อปี มีค่าเป็นจำนวนเงินสูง
สุดถึง 136,105.32 บาท ในภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล รองลงมาได้แก่ภาควิชาวิศวกรรม
ไฟฟ้า 120,547.13 บาทต่อคนต่อปี วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ 116,094.15 บาทต่อคนต่อปี
วิศวกรรมอุตสาหกรรม 111,394.26 บาทต่อคนต่อปี และภาควิชาวิศวกรรมเคมีมีค่าใช้จ่าย
ต่ำสุดประมาณ 111,143.89 บาทต่อคนต่อปี ซึ่งค่าใช้จ่ายที่ได้นี้มีค่าสูงกว่าค่าใช้จ่ายในการ
ผลิตนิตภาคปกติทุกภาควิชา ยกเว้นในภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ กลับพบว่า ภาควิชา
วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ในภาคปกติ มีค่าใช้จ่ายในการผลิตนิตสูงกว่าในโครงการเร่งรัดฯ และ
สูงที่สุดไม่ว่าจะเป็นในภาคปกติ และในโครงการเร่งรัดฯ ทั้งนี้เนื่องมาจาก พบว่า ภาควิชา
วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ในภาคปกตินั้น มีจำนวนสัดส่วนของปริมาณงานสอน (SCH) มาก แต่มี
สัดส่วนจำนวนนิตในภาคน้อยที่สุด (ตารางที่ ๘.11) เมื่อพิจารณารวมทั้งในโครงการเร่งรัดฯ
และในภาคปกติ จึงทำให้ค่าใช้จ่ายดำเนินการที่ใช้จ่ายในการเรียนการสอนในภาควิชาวิศวกรรม
คอมพิวเตอร์เฉลี่ยต่อคนสูงที่สุด

ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของผู้เรียน (นิต) ประกอบด้วย

- (1) ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่เกี่ยวกับการศึกษา ได้แก่ ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่า
บำรุงต่าง ๆ ค่าตำราเรียน และค่าวัสดุอุปกรณ์การศึกษาต่าง ๆ
- (2) ค่าใช้จ่ายส่วนตัวระหว่างการศึกษา ได้แก่ ค่าอาหาร ค่าเดินทางไป-กลับ
มหาวิทยาลัย ค่าที่พัก ค่าเสื้อผ้าเครื่องแบบ
- (3) ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ต้องเสียเป็นครั้งคราว ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อน /

เนื่องการบันเทิงต่างๆ ค่าเดินทางไป-กลับภูมิสำเนาเดิม ค่ารักษาพยาบาล และค่าใช้จ่ายอื่นๆ โดยข้อมูลค่าใช้จ่ายนี้ ได้จากแบบสอบถามที่ให้กลุ่มตัวอย่างจากประชากรนิสิตปริญญาตรี ในโครงการเร่งรัดฯ และภาคปกติ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมอุตสาหกรรม วิศวกรรมเคมี และภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้วิธีการประมาณค่าใช้จ่ายในแต่ละหมวดมาเฉลี่ยต่อเดือน ต่อเทอม ต่อปี และนำผลลัพธ์จากแต่ละหมวดย่อยมารวมกัน จะได้ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตต่อคนต่อปี ดังนี้

นิสิตโครงการเร่งรัดฯ มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวรวมทั้งหมดเฉลี่ยประมาณคนละ 91,698 บาทต่อปี (ตารางที่ 5.5) จำแนกออกเป็นหมวดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้ดังนี้

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา เฉลี่ยประมาณคนละ 44,285.46 บาทต่อปี (หรือคิดเป็นร้อยละ 48.29 ของค่าใช้จ่ายส่วนตัวทั้งหมด) โดยเสียเป็นค่าเล่าเรียน 41,102.80 บาท (ร้อยละ 44.82 ของค่าใช้จ่ายส่วนตัวทั้งหมด) ค่าตำราและอุปกรณ์การศึกษา 3,182.66 บาท (ร้อยละ 3.47 ของค่าใช้จ่ายส่วนตัวทั้งหมด)

ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษา เฉลี่ยประมาณคนละ 33,817.61 บาทต่อปี (หรือคิดเป็นร้อยละ 36.88 ของค่าใช้จ่ายส่วนตัวทั้งหมด)

ค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราว เฉลี่ยประมาณคนละ 13,594.93 บาทต่อปี (หรือคิดเป็นร้อยละ 14.83 ของค่าใช้จ่ายส่วนตัวทั้งหมด)

นิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ ภาคปกติ มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวรวมทั้งหมดเฉลี่ยประมาณคนละ 36,387.80 บาทต่อปี ซึ่งจำแนกออกเป็นหมวดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้ดังนี้

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา เฉลี่ยประมาณคนละ 6,829.44 บาทต่อปี (หรือคิดเป็นร้อยละ 18.77 ของค่าใช้จ่ายส่วนตัวทั้งหมด) โดยเสียเป็นค่าเล่าเรียน 3,826.06 บาท (หรือร้อยละ 10.52 ของค่าใช้จ่ายส่วนตัวทั้งหมด) ค่าตำราและอุปกรณ์การศึกษา 3,003.38 บาท (ร้อยละ 8.25 ของค่าใช้จ่ายส่วนตัวทั้งหมด)

ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษา เฉลี่ยประมาณคนละ 22,474.69 บาทต่อปี (หรือคิดเป็นร้อยละ 61.76 ของค่าใช้จ่ายส่วนตัวทั้งหมด)

ค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราว เฉลี่ยประมาณคนละ 7,083.67 บาทต่อปี (หรือคิดเป็นร้อยละ 19.47 ของค่าใช้จ่ายส่วนตัวทั้งหมด)

ตารางที่ 5.5 ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของนิสิตโครงการเร่งรัดฯ และนิสิตภาคปกติเฉลี่ยต่อคนต่อปี จำแนกตามประเภทค่าใช้จ่าย คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเภทของนิสิต	โครงการเร่งรัดฯ (ร้อยละ)	ภาคปกติ (ร้อยละ)
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวนิสิต	(บาท)	(บาท)
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา		
ค่าเล่าเรียนและค่าบำรุงต่างๆ	41,102.80 (44.82)	3,826.06 (10.52)
ค่าตำราและอุปกรณ์การศึกษา	3,182.66 (3.47)	3,003.38 (8.25)
รวมค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา		
ต่อคนต่อปี	44,285.46 (48.29)	6,829.44 (18.77)
ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษา		
ต่อคนต่อปี	33,817.61 (36.88)	22,474.69 (61.76)
(ค่าอาหาร + ค่าเสื้อผ้าเครื่องแบบ + ค่าเดินทางไป-กลับมหาวิทยาลัย + ค่าที่พัก)		
ค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราว		
ต่อคนต่อปี	13,594.93 (14.83)	7,083.67 (19.47)
(ค่าเดินทางไป-กลับภูมิภาค + ค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อน + ค่ารักษาพยาบาล + ค่าใช้จ่ายอื่นๆ)		
รวมค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิต		
ต่อคนต่อปี	91,698.00 (100.0)	36,387.80 (100.0)

ที่มา : จากการสำรวจ

ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นิสิตภาคปกติจะเสียค่าใช้จ่ายทางการศึกษาน้อยกว่านิสิตโครงการเร่งรัดฯ ทุกหมวดค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา ในหมวดค่าเล่าเรียน พบว่า นิสิตโครงการเร่งรัดฯ จะต้องเสียค่าเล่าเรียนเฉลี่ยประมาณคนละ 41,102.80 บาทต่อปี มากกว่าค่าเล่าเรียนที่นิสิตภาคปกติเสียถึง 10.7 เท่า ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการศึกษาโครงการเร่งรัดฯ นี้เป็นโครงการพิเศษที่สอนนอกเวลาราชการ ซึ่งต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นประกอบกับการที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐไม่เพียงพอในการผลิตบัณฑิตเท่าที่ควร จึงจำเป็นต้องผลักดันในเรื่องค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ไปให้นิสิตบ้าง โดยนิสิตโครงการเร่งรัดฯ นั้นต้องเสียค่าธรรมเนียมการศึกษาให้แก่คณะวิศวกรรมศาสตร์เป็นการพิเศษ คือ ภาคการศึกษาละ 20,000 บาท จึงทำให้นิสิตโครงการเร่งรัดฯ มีค่าใช้จ่ายในหมวดนี้สูงกว่านิสิตภาคปกติ

และนอกจากนี้ยังพบว่า ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาของนิสิตภาคปกติ ซึ่งรวมค่าเล่าเรียนค่าตำราและอุปกรณ์การศึกษา ไม่ใช่หมวดค่าใช้จ่ายที่ใช้เงินมากที่สุด คือ มีเพียงร้อยละ 18.77 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด เท่านั้น หมวดที่ใช้จ่ายมากที่สุด คือ ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษาระยะร้อยละ 61.76 ของค่าใช้จ่ายส่วนตัวทั้งหมด ในขณะที่นิสิตโครงการเร่งรัดฯ นั้นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษากลับเป็นหมวดค่าใช้จ่ายที่ใช้เงินมากที่สุด ถึงร้อยละ 48.29 ของค่าใช้จ่ายส่วนตัวทั้งหมด รองลงมาเป็นหมวดค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราว คือประมาณร้อยละ 36.88 และร้อยละ 14.83 ของค่าใช้จ่ายส่วนตัวทั้งหมดตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

และเมื่อจำแนกตามภาควิชา (ตารางที่ 5.6) จะได้ว่า

นิสิตโครงการเร่งรัดฯ

ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวรวมทั้งหมด เฉลี่ยต่อคนต่อปี ประมาณ 108,431 บาท แยกเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาเฉลี่ยประมาณคนละ 50,300 บาทต่อปี ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษเฉลี่ยประมาณคนละ 39,279.11 บาทต่อปี และค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราวเฉลี่ยประมาณคนละ 18,851.89 บาทต่อปี

ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวรวมทั้งหมด เฉลี่ยต่อคนต่อปี ประมาณ 91,705.01 บาท แยกเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาเฉลี่ยประมาณคนละ 41,045.88 บาทต่อปี ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษเฉลี่ยประมาณคนละ 31,942.44 บาทต่อปี และค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราวเฉลี่ยประมาณคนละ 18,716.69 บาทต่อปี

ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวรวมทั้งหมด เฉลี่ยต่อคนต่อปี ประมาณ 85,831.05 บาท แยกเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาเฉลี่ยประมาณคนละ 45,191.74 บาทต่อปี ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษเฉลี่ยประมาณคนละ 28,986.52 บาทต่อปี และค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราวเฉลี่ยประมาณคนละ 11,652.79 บาทต่อปี

ภาควิชาวิศวกรรมเคมี มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวรวมทั้งหมด เฉลี่ยต่อคนต่อปี ประมาณ 92,559.82 บาท แยกเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาเฉลี่ยประมาณคนละ 44,780.82 บาทต่อปี ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษเฉลี่ยประมาณคนละ 43,379 บาทต่อปี และค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราวเฉลี่ยประมาณคนละ 4,400 บาทต่อปี

ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวรวมทั้งหมด เฉลี่ยต่อคนต่อปี ประมาณ 78,422.13 บาท แยกเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาเฉลี่ยประมาณคนละ 43,108.50 บาทต่อปี ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษเฉลี่ยประมาณคนละ 27,888.63 บาทต่อปี และค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราวเฉลี่ยประมาณคนละ 7,425 บาทต่อปี

นิสิตภาคปกติ

ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวรวมทั้งหมด เฉลี่ยต่อคนต่อปี ประมาณ 34,973.45 บาท แยกเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาเฉลี่ยประมาณคนละ 7,158.02 บาทต่อปี ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษเฉลี่ยประมาณคนละ 22,078.52 บาทต่อปี และค่าใช้จ่าย

จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราวเฉลี่ยประมาณคนละ 5,736.91 บาทต่อปี

ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวรวมทั้งหมดเฉลี่ยต่อคนต่อปี ประมาณ 54,414.93 บาท แยกเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาเฉลี่ยประมาณคนละ 7,580 บาทต่อคน ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษเฉลี่ยประมาณคนละ 28,941.60 บาทต่อปี และค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราวเฉลี่ยประมาณคนละ 17,893.33 บาทต่อปี

ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวรวมทั้งหมดเฉลี่ยต่อคนต่อปี ประมาณ 38,490.57 บาท แยกเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาเฉลี่ยประมาณคนละ 5,646.42 บาทต่อปี ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษเฉลี่ยประมาณคนละ 25,763.29 บาทต่อปี และค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราวเฉลี่ยประมาณคนละ 7,080.86 บาทต่อปี

ภาควิชาวิศวกรรมเคมี มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวรวมทั้งหมด เฉลี่ยต่อคนต่อปี ประมาณ 31,777.68 บาท แยกเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาเฉลี่ยประมาณคนละ 6,325.68 บาทต่อปี ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษเฉลี่ยประมาณคนละ 19,141.71 บาทต่อปี และค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราวเฉลี่ยประมาณคนละ 6,310.29 บาทต่อปี

ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวรวมทั้งหมดเฉลี่ยต่อคนต่อปี ประมาณ 33,556.84 บาท แยกเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาเฉลี่ยประมาณคนละ 7,500 บาทต่อปี ค่าใช้จ่ายระหว่างการศึกษเฉลี่ยประมาณคนละ 20,351.58 บาทต่อปี และค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเป็นครั้งคราวเฉลี่ยประมาณคนละ 5,705.26 บาทต่อปี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา

จากการศึกษา เมื่อรวมค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ทั้งในส่วนของค่าใช้จ่ายในการผลิต (ค่าใช้จ่ายของรัฐ/สถาบัน) และค่าใช้จ่ายส่วนตัวของผู้เรียน ดังตารางที่ 5.7 จะพบว่า ผู้เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ รับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาประมาณร้อยละ 40-50 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด และรัฐรับภาระค่าใช้จ่ายประมาณร้อยละ 50-60 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ซึ่งจะเห็นได้ว่า ผู้เรียนและรัฐจะรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ผู้เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ จะรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาเกือบครึ่งหนึ่งของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ในการจัดการศึกษา ในขณะที่การจัดการศึกษาในภาคปกติ ผู้เรียนจะรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาเพียงร้อยละ 20-30 เท่านั้น นอกนั้นรัฐเป็นฝ่ายรับภาระค่าใช้จ่ายร้อยละ 70-80 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายส่วนตัวของผู้เรียนในหมวดค่าเล่าเรียนต่อค่าใช้จ่ายของรัฐ (ตารางที่ 5.8) ผู้เรียนในโครงการเร่งรัดฯ จะเสียค่าเล่าเรียนประมาณร้อยละ 28-38 ของค่าใช้จ่ายของรัฐ ซึ่งจะสูงกว่าในภาคปกติมาก ในการจัดการศึกษาภาคปกติผู้เรียนจะเสียค่าเล่าเรียนเพียงร้อยละ 2-5 ของค่าใช้จ่ายของรัฐเท่านั้น

และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเล่าเรียนของผู้เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ ต่อ ค่าใช้จ่ายของรัฐในส่วนของงบดำเนินการจากเงินงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งจะเป็นส่วนที่รัฐจ่ายให้เพื่อจัดการศึกษา จะพบว่า ผู้เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในรูปของค่าเล่าเรียนถึงครึ่งหนึ่ง (ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50) ของงบดำเนินการจากเงินงบประมาณแผ่นดิน และรัฐรับภาระครึ่งหนึ่ง ในขณะที่การจัดการศึกษาในภาคปกตินั้น ผู้เรียนจะรับภาระค่าใช้จ่ายในรูปของค่าเล่าเรียนน้อยมากคือ ผู้เรียนจะเสียค่าเล่าเรียนไม่ถึงร้อยละ 6 ของงบดำเนินการจากเงินงบประมาณแผ่นดิน นอกนั้นรัฐจะเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายเกือบทั้งหมด

นอกจากนี้ยังพบว่า ในส่วนของงบดำเนินการจากเงินทุนคณะที่ใช้ในการจัดการศึกษานั้น ได้มาจากค่าเล่าเรียนที่เก็บพิเศษจากผู้เข้าศึกษาในโครงการเกือบทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าการจัดการศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ ส่วนใหญ่จะผลักภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้เรียนครึ่งหนึ่ง และส่วนใหญ่มักจะเป็นเงินจากเงินทุนคณะที่ได้จากค่าเล่าเรียนเกือบทั้งหมด ในขณะที่การจัดการศึกษาในภาคปกติผู้เรียนจะรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาน้อยมาก ส่วนใหญ่ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาจะเป็นเงินจากงบประมาณแผ่นดินที่รัฐจ่ายให้ มาจากเงินทุนคณะเพียงครึ่งหนึ่งที่ได้จากค่าเล่าเรียนเท่านั้น (ตารางที่ 5.8)

ตารางที่ 5.7 การใช้จ่ายในการศึกษา จําแนกตามการศึกษา คณะกรรมการศึกษา และกรรมการสภามหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2536

ค่าใช้จ่าย	ภาควิชา		วิทยาลัย		โรงเรียน		โรงเรียน		โรงเรียน		โรงเรียน	
	วิชา	การ	วิชา	การ	วิชา	การ	วิชา	การ	วิชา	การ	วิชา	การ
โครงการวิจัย												
ค่าใช้จ่ายทั่วไป	120,547.1	52.6	136,105.3	59.7	111,394.3	56.5	111,143.9	54.6	116,094.2	59.7		
ค่าใช้จ่ายส่วนที่มอบเงิน	108,431.0	47.4	91,705.0	40.3	85,831.1	43.5	92,559.8	45.4	79,422.1	40.3		
ค่าสำเนา	44,803.8	19.6	38,995.8	17.1	42,879.2	21.7	42,439.0	20.8	39,658.5	19.9		
อุปกรณ์การศึกษา	5,496.2	2.4	2,050.1	0.9	2,312.5	1.2	2,342.8	1.2	4,450.0	2.3		
ค่าใช้จ่ายส่วนที่อื่น	58,131.0	25.4	50,659.1	22.2	40,639.3	20.6	47,779.0	23.5	35,313.6	19.2		
ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	228,978.1	100.0	227,810.3	100.0	197,225.3	100.0	203,703.7	100.0	194,516.3	100.0		
ภาคปกติ												
ค่าใช้จ่ายทั่วไป	83,477.1	70.5	105,279.4	65.9	106,764.9	73.5	89,690.0	73.6	167,017.9	83.3		
ค่าใช้จ่ายส่วนที่มอบเงิน	34,973.5	29.5	54,414.9	34.1	38,490.6	26.5	31,777.7	26.4	33,556.8	16.7		
ค่าสำเนา	4,219.0	3.6	3,466.7	2.2	3,325.0	2.3	3,640.0	3.0	3,515.8	1.8		
อุปกรณ์การศึกษา	2,339.0	2.5	4,113.3	2.6	2,321.4	1.6	2,685.7	2.2	3,964.2	2.0		
ค่าใช้จ่ายส่วนที่อื่น	27,815.4	23.5	46,834.9	29.3	32,844.2	22.6	25,452.0	21.1	26,056.8	13.0		
ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	118,450.5	100.0	159,694.3	100.0	145,255.5	100.0	120,457.6	100.0	200,574.8	100.0		

ที่มา : จากงบการเงิน

ตารางที่ 5.8 สัดส่วนค่าใช้จ่ายเปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่ายมหาวิทยาลัยขอนแก่นกับค่าใช้จ่ายของรัฐ จำนวนตามภาควิชา

	ค่าใช้จ่ายส่วนหัว ต่อ ค่าใช้จ่ายของรัฐ	ค่าส่วนเรียน ต่อ ค่าใช้จ่ายของรัฐ	สัดส่วนค่าใช้จ่ายเปรียบเทียบ				ค่าส่วนเรียน ต่อ งบดำเนินการ จากเงินอุดหนุน จากเงินอุดหนุน	ค่าส่วนเรียน ต่อ งบดำเนินการ จากเงินอุดหนุน	ค่าส่วนเรียน & อุปกรณ์การศึกษา ต่อ งบดำเนินการ
			ค่าส่วนเรียน		ค่าส่วนเรียน				
			ต่อ งบดำเนินการ	ต่อ จากเงินอุดหนุน	ต่อ งบดำเนินการ	ต่อ จากเงินอุดหนุน			
โครงการวิจัย									
ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	89.9	37.1	38.7	62.8	100.9	43.5			
ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล	67.4	28.6	30.1	45.8	87.8	31.7			
ภาควิชาวิศวกรรมสถาปัตยกรรม	77.0	38.5	40.9	71.0	93.6	43.1			
ภาควิชาวิศวกรรมเคมี	83.3	38.2	39.8	68.2	95.6	42.0			
ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์	67.5	33.3	35.4	59.7	67.1	39.5			
ภาคปกติ									
ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า	41.9	5.0	5.2	5.7	57.1	8.8			
ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล	51.7	3.3	3.5	3.8	46.9	7.6			
ภาควิชาวิศวกรรมสถาปัตยกรรม	36.0	3.1	3.3	3.5	45.0	5.6			
ภาควิชาวิศวกรรมเคมี	35.8	4.1	4.3	4.7	49.3	7.5			
ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์	20.1	2.1	2.2	2.3	47.6	4.7			
ที่มา : จากการศึกษา									

หน่วย : ร้อยละ

ผลการวิเคราะห์ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้เข้าศึกษาในโครงการพิเศษ

จากผลการวิเคราะห์การค่าใช้จ่ายทางการศึกษาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า การจัดการศึกษาโครงการพิเศษ ผู้เข้าศึกษาต้องรับการค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับที่รัฐรับการค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ในขณะที่ ผู้ที่เข้าศึกษาในภาคปกติ ส่วนใหญ่รัฐจะเป็นผู้รับการให้เกือบทั้งหมด ดังนั้นเมื่อผู้เรียนในโครงการเร่งรัดฯ ต้องรับการค่าใช้จ่ายทางการศึกษาเพิ่มขึ้นดังกล่าวแล้ว การศึกษานี้จึงได้วิเคราะห์ถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้เข้าเรียนในโครงการนี้ด้วยว่า ผู้เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ มีภูมิลำเนาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างไร เมื่อต้องรับการค่าใช้จ่ายทางการศึกษาเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาเปรียบเทียบกับผู้เรียนในการจัดการศึกษาภาคปกติ และประชากรโดยทั่วไป

ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

จากการสำรวจ (ตารางที่ 5.9) พบว่า ผู้เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกทั้งหมดประมาณ 3 ถึง 5 คน (คิดเป็นร้อยละ 74.3 ของตัวอย่างทั้งหมด) โดยมีจำนวนสมาชิกที่กำลังศึกษาประมาณ 2 คน (ร้อยละ 44.6) และจำนวนสมาชิกที่ทำงานประมาณ 1 ถึง 2 คน (ร้อยละ 72.6) มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 81) อาศัยอยู่กับบิดา มารดา (ร้อยละ 72.9) และอาศัยอยู่กับญาติ (ร้อยละ 12.1) ซึ่งเป็นกลุ่มที่มาจากต่างจังหวัด

ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป โดยมีรายได้ต่ำสุด 10,000 บาท รายได้สูงสุด 400,000 บาท และรายได้เฉลี่ย 72,475 บาทต่อเดือน ซึ่งส่วนใหญ่จะมีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ในช่วง 10,000 ถึง 70,000 บาท (ร้อยละ 66.1 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด) เฉลี่ยประมาณเดือนละ 45,577 บาท แยกเป็นผู้ที่มีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 10,000 ถึง 30,000 บาท (ร้อยละ 14.9) ในช่วง 30,001 ถึง 50,000 บาท (ร้อยละ 25.6) และในช่วง 50,001 ถึง 70,000 บาท (ร้อยละ 25.6) นอกนั้นเป็นผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้อยู่ในระดับมากกว่า 70,000 บาท (ร้อยละ 28.5) โดยพบว่าบิดาจะมีระดับการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป (ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 37.8 และสูงกว่าระดับปริญญาตรี ร้อยละ 33.7 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด) ประกอบอาชีพโดยมีลักษณะ

กระจายอยู่ใน 3 กลุ่มอาชีพ คือ อาชีพด้านธุรกิจ-การค้าหรือการบริหาร/การจัดการ (ร้อยละ 35.1) อาชีพด้านวิชาชีพ/วิชาการ (ร้อยละ 29.7) และอาชีพงานสำนักงาน/เสมียน (ร้อยละ 20.3) สถานภาพการทำงานหรือตำแหน่งงานในอาชีพมีลักษณะกระจายเช่นกัน โดยกระจายอยู่ในกลุ่มที่ทำธุรกิจของตนเองโดยมีลูกจ้างหรือผู้ประกอบการ/ผู้บริหาร (ร้อยละ 27.0) พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน (ร้อยละ 27.0) ข้าราชการ/ลูกจ้างรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 27.0) มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป โดยมีรายได้ต่ำสุด 10,000 บาท และ สูงสุด 110,000 บาท เฉลี่ยประมาณ 36,250 บาทต่อเดือน โดยส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ บิดามีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 10,000 ถึง 50,000 บาท (ร้อยละ 70.2) ประกอบอาชีพ ด้านธุรกิจ-การค้า รายได้เฉลี่ยประมาณเดือนละ 27,000 บาท อาชีพด้านวิชาชีพ/วิชาการ รายได้เฉลี่ยประมาณเดือนละ 34,500 บาท และอาชีพงานสำนักงาน/เสมียน รายได้เฉลี่ย ประมาณเดือนละ 35,000 บาท สำหรับมารดา พบว่า ผู้เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ ส่วนใหญ่มารดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป (ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 43.2 และ สูงกว่าระดับปริญญาตรี ร้อยละ 31.1) ประกอบอาชีพโดยมีลักษณะกระจายอยู่กลุ่มอาชีพด้าน งานสำนักงาน/เสมียน (ร้อยละ 25.7) อาชีพด้านวิชาการ/วิชาชีพ (ร้อยละ 21.6) และ อาชีพด้านธุรกิจ-การค้าหรือการบริหารการจัดการ (ร้อยละ 20.2) โดยมีสถานภาพการ ทำงานหรือตำแหน่งงานในอาชีพกระจายกันไปในกลุ่มพนักงาน /ลูกจ้างเอกชน (ร้อยละ 27.0) ข้าราชการ /ลูกจ้างรัฐบาล (ร้อยละ 16.2) และช่วยธุรกิจในครัวเรือน (ร้อยละ 12.1) รายได้ต่อเดือนต่ำสุด 9,000 บาท และสูงสุด 60,000 บาท เฉลี่ยประมาณ 17,175 บาท ต่อเดือน โดยส่วนใหญ่พบว่ามาจากครอบครัวที่มารดามีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 10,000 ถึง 30,000 บาท (ร้อยละ 55.4) ประกอบอาชีพงานสำนักงาน/เสมียน รายได้เฉลี่ยประมาณ เดือนละ 21,800 บาท อาชีพวิชาชีพ/วิชาการ รายได้เฉลี่ยประมาณเดือนละ 23,333 บาท และอาชีพธุรกิจ-การค้า รายได้เฉลี่ยประมาณเดือนละ 15,000 บาท

จากการสำรวจฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ ดัง กล่าว แสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ จัดว่ามีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดี คือ ส่วนใหญ่บิดาและมารดามีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ประกอบอาชีพกระจายอยู่ใน กลุ่มอาชีพด้านธุรกิจ-การค้าหรือการบริหารการจัดการ อาชีพด้านวิชาการ/วิชาชีพ และอาชีพ งานสำนักงาน/เสมียน โดยมีตำแหน่งงานในอาชีพอยู่ในระดับผู้บริหาร /ผู้ประกอบการ ข้าราชการ /ลูกจ้างรัฐบาล และพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน บิดามีรายได้โดยเฉลี่ย 36,250 บาทต่อ

เดือน และมารดา มีรายได้โดยเฉลี่ย 17,175 บาทต่อเดือน เมื่อคิดเป็นรายได้รวมของครอบครัวโดยเฉลี่ยแล้วประมาณ 72,475 บาทต่อเดือน ซึ่งลักษณะดังกล่าวจัดได้ว่าอยู่ในกลุ่มของผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาของ นิธิฉลามธนานนท์ เรื่องการศึกษาตัวบ่งชี้สถานภาพเศรษฐกิจสังคมในสังคมไทย ปี 2535 พบว่ากลุ่มผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับสูง จะเป็นผู้ที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการ ในตำแหน่งระดับผู้บริหาร และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ บิดา และมารดา ล้วนมีระดับรายได้ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท ดังนั้นจึงจัดได้ว่าผู้เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

และเมื่อมาพิจารณาฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้เข้าศึกษาในภาคปกติ ประกอบด้วยแล้ว พบว่าได้ผลเช่นเดียวกันคือ ส่วนใหญ่บิดาและมารดาของผู้เรียนในภาคปกติมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีขึ้นไป ประกอบอาชีพโดยกระจายอยู่ในกลุ่มอาชีพด้านธุรกิจ-การค้า หรืองานเกี่ยวกับการบริหารการจัดการ อาชีพด้านวิชาการ/วิชาชีพ และอาชีพงานสำนักงาน/เสมียน โดยมีตำแหน่งงานในอาชีพโดยเป็นเจ้าของ/ผู้ประกอบการ ข้าราชการ/ลูกจ้างรัฐบาล และพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน รายได้ของครอบครัวต่อเดือนตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป โดยพบว่ามีรายได้ต่ำสุด 10,000 บาท รายได้สูงสุด 600,000 บาท รายได้โดยเฉลี่ยประมาณ 62,573 บาทต่อเดือน บิดามีรายได้โดยเฉลี่ยประมาณเดือนละ 37,331 บาท มารดา มีรายได้โดยเฉลี่ยประมาณเดือนละ 18,264 บาท

จากการศึกษา พบว่า ทั้งผู้เรียนในโครงการเร่งรัดฯ และในภาคปกติต่างก็มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และดีกว่าประชากรโดยทั่วไป ประชากรโดยทั่วไปทั้งหมด (ทั่วราชอาณาจักร) พ.ศ. 2535 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 7,062 บาทต่อครัวเรือนเท่านั้น หรือพิจารณาเฉพาะประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัดรอบกรุงเทพมหานคร ได้แก่ นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ พ.ศ. 2535 มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 15,951 บาทต่อครัวเรือน (ตารางที่ 5.11) (ทั้งนี้เนื่องมาจากพบว่า ส่วนใหญ่แล้วผู้เข้าศึกษาทั้งในโครงการเร่งรัดฯ และในภาคปกติ ต่างก็มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร)

ตารางที่ 5.9 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จำแนกตามตัวแปรฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคม

ตัวแปร	โครงการเร่งรัดฯ		ภาคปกติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด				
น้อยกว่า 3 คน	0	0.0	1	0.6
3 ถึง 5 คน	55	74.3	120	67.4
6 ถึง 8 คน	13	17.6	51	28.7
9 ถึง 11 คน	4	5.4	4	2.2
มากกว่า 11 คน	2	2.7	1	0.6
ไม่ตอบ	0	0.0	1	0.6
จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่กำลังศึกษา				
1 คน	19	25.7	44	24.7
2 คน	33	44.6	69	38.8
3 ถึง 5 คน	22	29.7	61	34.3
มากกว่า 5 คน	0	0.0	3	1.7
ไม่ตอบ	0	0.0	1	0.6
จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ทำงาน				
น้อยกว่า 3 คน	53	72.6	119	66.9
3 ถึง 5 คน	17	23.0	54	30.3
6 ถึง 8 คน	2	2.7	4	2.2
9 ถึง 11 คน	2	2.7	0	0.0
มากกว่า 11 คน	0	0.0	0	0.0
ไม่ตอบ	0	0.0	1	0.6
ภูมิลำเนาเดิม				
กรุงเทพมหานคร	60	81.1	142	79.8
ต่างจังหวัด (ไม่ระบุชื่อ)	2	2.7	3	1.7
ภาคกลาง	4	5.4	8	4.5
ภาคอีสาน	5	6.8	10	5.6
ภาคเหนือ	3	4.1	10	5.6
ภาคใต้	0	0.0	5	2.8

ตารางที่ 5.9 (ต่อ)

ตัวแปร	โครงการเร่งรัดฯ		ภาคปกติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะที่พักอาศัย				
บิดา มารดา	54	72.9	138	77.5
บิดา มารดาและพี่น้อง	5	6.8	8	4.5
บิดา มารดา พี่น้องและญาติ	0	0.0	1	0.6
พี่น้อง	0	0.0	6	3.4
ญาติ	9	12.2	12	6.7
หอพักมหาวิทยาลัย	3	4.1	7	3.9
หอพักเอกชน	2	2.7	6	3.4
หอพักเอกชนและข้อปการะ	1	1.4	0	0.0
การศึกษาของบิดา				
ประถมศึกษาตอนต้น	5	6.8	6	3.4
ประถมศึกษาตอนปลาย	2	2.7	9	5.1
มัธยมศึกษาตอนต้น	2	2.7	14	7.9
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปว.ช.	5	6.8	33	18.5
อนุปริญญา	5	6.8	12	6.7
ปริญญาตรี	28	37.8	68	38.2
สูงกว่าปริญญาตรี	25	33.8	30	16.9
ไม่ตอบ	2	2.7	6	3.4
การศึกษาของมารดา				
ประถมศึกษาตอนต้น	5	6.8	15	8.4
ประถมศึกษาตอนปลาย	8	10.8	29	16.3
มัธยมศึกษาตอนต้น	0	0.0	11	6.2
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปว.ช.	2	2.7	28	15.7
อนุปริญญา	4	5.4	14	7.9
ปริญญาตรี	32	43.2	58	32.6
สูงกว่าปริญญาตรี	23	31.1	17	9.6
ไม่ตอบ	0	0.0	6	3.4

ตารางที่ 5.9 (ต่อ)

ตัวแปร	โครงการเร่งรัดฯ		ภาคปกติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพการทำงานของบิดา				
ทำธุรกิจของตนเองโดยไม่มีลูกจ้าง	5	6.8	21	11.8
ทำธุรกิจของตนเองโดยมีลูกจ้าง	20	27.0	75	42.1
ข้าราชการ/ลูกจ้างรัฐบาล	12	16.2	34	19.1
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	8	10.8	7	3.9
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	20	27.0	30	16.9
ช่วยธุรกิจในครัวเรือน	4	5.4	2	1.1
รับจ้างทั่วไป	0	0.0	1	0.6
อื่น ๆ	2	2.7	1	0.6
ไม่ตอบ	3	4.1	7	3.9
สถานภาพการทำงานของมารดา				
ทำธุรกิจของตนเองโดยไม่มีลูกจ้าง	5	6.8	11	6.2
ทำธุรกิจของตนเองโดยมีลูกจ้าง	8	10.8	48	27.0
ข้าราชการ/ลูกจ้างรัฐบาล	12	16.2	28	15.7
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	5	6.8	12	6.7
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	21	28.4	14	7.9
ช่วยธุรกิจในครัวเรือน	9	12.4	16	9.0
รับจ้างทั่วไป	0	0.0	1	0.6
แม่บ้าน	12	16.2	38	21.3
ไม่ตอบ	2	2.7	10	5.6
อาชีพของบิดา				
วิชาชีพ/วิชาการ	22	29.7	38	21.3
ธุรกิจ-การค้า	26	35.1	83	46.6
งานสำนักงาน/เสมียน	15	20.3	28	15.7
รับราชการ	2	2.7	8	4.5
เกษตรกร	0	0.0	3	1.7
รับเหมาก่อสร้าง	0	0.0	1	0.6
ทหาร ตำรวจ	4	5.4	10	5.6
ไม่ตอบ	5	6.8	7	3.9

ตารางที่ 5.9 (ต่อ)

ตัวแปร	โครงการเร่งรัดฯ		ภาคปกติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพของมารดา				
วิชาชีพ/วิชาการ	16	21.6	24	13.5
ธุรกิจ-การค้า	15	20.3	62	34.8
งานสำนักงาน/เสมียน	22	29.7	25	14.1
รับราชการ	0	0.0	8	4.5
เกษตรกร	0	0.0	1	0.6
แม่บ้าน	16	21.6	48	27.0
ไม่ตอบ	5	6.8	10	5.6
รายได้ของบิดา (บาทต่อเดือน)				
น้อยกว่า 10,000	0	0.0	9	5.1
10,000 - 30,000	30	40.5	92	51.7
30,001 - 50,000	22	29.7	35	19.7
50,001 - 70,000	4	5.4	5	2.8
70,001 - 90,000	2	2.7	1	0.6
90,001 - 110,000	7	9.5	8	4.5
มากกว่า 110,000	0	0.0	7	3.9
ไม่ตอบ	9	12.2	21	11.8
รายได้ของมารดา (บาทต่อเดือน)				
น้อยกว่า 10,000	2	2.7	8	4.5
10,000 - 30,000	41	55.4	82	46.1
30,001 - 50,000	7	9.5	10	5.6
50,001 - 70,000	2	2.7	2	1.1
70,001 - 90,000	0	0.0	1	0.6
90,001 - 110,000	0	0.0	5	2.8
มากกว่า 110,000	0	0.0	3	1.7
ไม่ตอบ	22	29.7	67	37.6

ตารางที่ 5.9 (ต่อ)

ตัวแปร	โครงการเร่งรัดฯ		ภาคปกติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้รวมของครอบครัว (บาทต่อเดือน)				
น้อยกว่า 10,000	0	0.0	0	0.0
10,000	2	2.7	5	2.8
10,001 - 30,000	9	12.2	48	27.0
30,001 - 50,000	19	25.6	46	25.8
50,001 - 70,000	19	25.6	27	15.2
70,001 - 90,000	9	12.2	8	4.5
90,001 - 110,000	5	6.8	10	5.6
มากกว่า 110,000	7	9.5	19	10.7
ไม่ตอบ	4	5.4	15	8.4

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 5.10 รายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ย

	รายได้สูงสุด (บาทต่อเดือน)	รายได้ต่ำสุด (บาทต่อเดือน)	รายได้เฉลี่ย (บาทต่อเดือน)
โครงการเร่งรัดฯ	400,000	10,000	72,475
คณะวิชา ภาคปกติ	600,000	10,000	62,573

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 5.11 รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ผู้เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ และ
ในภาคปกติ เปรียบเทียบกับรายได้ของประชากรโดยทั่วไป

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว (บาท)	
- นิสิตในโครงการเร่งรัดฯ	72,475
- นิสิตในคณะวิศวกรรมศาสตร์ภาคปกติ	62,573
- ประชากรโดยทั่วไป (ทั่วราชอาณาจักร)	7,062*
- ประชากรทั่วไปในเขตกทม. และ 3 จังหวัดรอบนอกกทม. ได้แก่ นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ	15,951*

ที่มา : จากการสำรวจ

*จากรายงานสภาวะฐานะทางเศรษฐกิจสังคมของประชากรทั่วราชอาณาจักร
พ.ศ. 2535

ตารางที่ 5.12 ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของนิสิต คณะวิศวกรรมศาสตร์ภาคปกติ และโครง
การเร่งรัดฯ เปรียบเทียบกับรายได้ของครอบครัว

ประเภทนิสิต	รายได้ของบิดามารดา	ค่าเล่าเรียน	สัดส่วนร้อยละ
	เฉลี่ยต่อปี (บาท)	& อุปกรณ์การศึกษา เฉลี่ยต่อปี (บาท)	ค่าเล่าเรียน & อุปกรณ์การศึกษา ต่อรายได้ของครอบครัว
นิสิตโครงการเร่งรัดฯ	869,700	44,285.46	5.09
นิสิตภาคปกติ	750,876	6,829.44	0.90

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 5.13 สัดส่วนร้อยละค่าเล่าเรียนและอุปกรณ์การศึกษาต่อรายได้ของครอบครัวเฉลี่ย
ต่อปี นิสิตโครงการเร่งรัดฯ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จำแนกตามระดับรายได้

รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อปี (บาท)	จำนวน (คน)	สัดส่วนร้อยละค่าเล่าเรียนและอุปกรณ์การศึกษา ต่อรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อปี
120,000	2	36.90
120,001 - 240,000	4	18.45
240,001 - 480,000	18	10.17
480,001 - 720,000	15	6.91
720,001 - 960,000	14	5.12
960,001 - 1,200,000	8	4.43
มากกว่า 1,200,000	9	1.69
เฉลี่ยรวม	869,700	5.09

ที่มา : จากการสำรวจ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.13 สัดส่วนร้อยละค่าเล่าเรียนและอุปกรณ์การศึกษาต่อรายได้ของครอบครัวเฉลี่ย
ต่อปี นิสิตภาคปกติ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จำแนกตามระดับรายได้

รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อปี (บาท)	จำนวน (คน)	สัดส่วนร้อยละค่าเล่าเรียนและอุปกรณ์การศึกษา ต่อรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อปี
120,000	5	5.69
120,001 - 240,000	22	3.13
240,001 - 480,000	46	1.74
480,001 - 720,000	43	1.08
720,001 - 960,000	17	0.78
960,001 - 1,200,000	10	0.58
มากกว่า 1,200,000	20	0.24
เฉลี่ยรวม	750,876	0.90

ที่มา : จากการสำรวจ

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากผลการวิเคราะห์ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ เปรียบเทียบกับผู้เข้าศึกษาในคณะวิศวกรรมศาสตร์ภาคปกติ และประชากรโดยทั่วไปดังกล่าว ประกอบกับการวิเคราะห์สัดส่วนของการรับภาระเสียค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของผู้เรียน เปรียบเทียบกับเงินงบประมาณแผ่นดินที่รัฐออกให้ ปรากฏว่า ผู้เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ และผู้เข้าศึกษาในภาคปกติ ส่วนใหญ่มีภูมิหลังมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ต่ำกว่าประชากรโดยทั่วไป แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเล่าเรียนและอุปกรณ์การศึกษาที่ผู้เรียนจ่ายไปเพื่อการศึกษา (ตารางที่ 5.12) พบว่า ผู้เรียนในภาคปกติ ซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมเช่นเดียวกับผู้เรียนในโครงการเร่งรัดฯ กลับเสียค่าเล่าเรียนและอุปกรณ์การศึกษาน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ของบิดามารดา คือ จะเสียเพียงร้อยละ 0.9 ของรายได้ของบิดามารดาเฉลี่ยต่อปี เท่านั้น สำหรับผู้เรียนในโครงการเร่งรัดฯ ถึงแม้ว่าจะเสียค่าเล่าเรียนในส่วน of ค่าบำรุงการศึกษานิตยพิเศษเหมาละ 20,000 บาทก็ตาม แต่ก็ยังพบว่า ผู้เรียนในโครงการเร่งรัดฯ เสียค่าเล่าเรียนและอุปกรณ์การศึกษา เพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือร้อยละ 5.09 ของรายได้ของบิดามารดาเฉลี่ยต่อปี หรือเสียเพียง 1 ใน 20 ส่วนของรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อปี ที่เสียไปเพื่อการศึกษาของบุตร หลานเท่านั้น ทั้ง ๆ ที่เป็นกลุ่มที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าประชากรโดยทั่วไป

แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเล่าเรียนและอุปกรณ์การศึกษา จำแนกตามระดับรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อปี โดยเฉพาะผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีระดับรายได้ต่ำสุด (ตารางที่ 5.13 และ 5.14) พบว่า ผู้เรียนในโครงการเร่งรัดฯ ที่มาจากครอบครัวที่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อปีอยู่ระหว่าง 120,000 ถึง 240,000 บาท (10,000 ถึง 20,000 บาทต่อเดือน) จะเสียค่าเล่าเรียนและอุปกรณ์การศึกษา ประมาณร้อยละ 22.14 ของรายได้เฉลี่ยต่อปีในระดับนี้ โดยเฉพาะผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีระดับรายได้ต่ำสุด (รายได้ 10,000 บาทต่อเดือน) เฉลี่ยต่อปี 120,000 บาท มีจำนวน 2 ราย จะเสียค่าเล่าเรียนและอุปกรณ์การศึกษาถึงร้อยละ 36.9 ของรายได้เฉลี่ยต่อปีในระดับนี้ ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ค่อนข้างสูงสำหรับครอบครัวที่มีรายได้เฉลี่ยต่อปีในระดับต่ำนี้ แสดงให้เห็นว่าผู้เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ ซึ่งต้องรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ในรูปของค่าเล่าเรียนเพิ่มขึ้นดังกล่าว จะมีผลกระทบต่อผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อปีต่ำกว่า 480,000 บาท (หรือมีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 10,000 ถึง 40,000 บาท) โดยเฉพาะครอบครัวที่มีรายได้ต่ำสุด 10,000 บาทต่อเดือน ต้องรับภาระ

ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาเพิ่มขึ้นค่อนข้างมาก ในขณะที่ผู้เรียนในภาคปกติที่มาจากครอบครัวที่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อบิตต่ำสุด คือ 120,000 บาท จะเสียค่าเล่าเรียนและอุปกรณ์การศึกษาเพียงร้อยละ 5.69 เท่านั้น ซึ่งพบว่า มีจำนวนเพียง 5 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 6.7 ของกลุ่มตัวอย่าง เท่านั้น ส่วนใหญ่จะมีระดับรายได้มากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน หรือมากกว่า 120,000 บาทต่อปี ซึ่งจะรับภาระค่าเล่าเรียนและอุปกรณ์การศึกษาน้อยมาก ทั้ง ๆ ที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจเช่นเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์แหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อการศึกษาของผู้เข้าศึกษาในโครงการพิเศษ

การวิเคราะห์ถึงแหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อการศึกษาของผู้เข้าศึกษา ในโครงการเร่งรัดฯ จะทำให้ทราบว่าผู้เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ ที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่ารายได้โดยเฉลี่ยของกลุ่ม เมื่อต้องรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาเพิ่มขึ้น มีแหล่งเงินทุนแหล่งอื่นมาสนับสนุนหรือไม่ โดยจำแนกตามระดับรายได้ และแหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อการศึกษา จากการสำรวจ พบว่า แหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อการศึกษาสามารถจำแนกได้ ดังนี้ (ผลดังตารางที่ 5.15)

1. แหล่งเงินทุนจากภายในครอบครัว ได้แก่ บิดา มารดา ญาติ พี่น้อง
 2. แหล่งเงินทุนจากภายนอกครอบครัว ได้แก่ ผู้อุปการะ/ผู้ปกครองที่มีใช้ญาติพี่น้อง
- เงินทุนการศึกษา การทำงาน เป็นต้น
3. แหล่งเงินทุนจากภายในและภายนอกครอบครัว ได้แก่ แหล่งเงินทุนภายในครอบครัวร่วมกับเงินทุนการศึกษา แหล่งเงินทุนภายในครอบครัวร่วมกับการทำงาน เป็นต้น

แหล่งเงินทุนภายในครอบครัว จากการสำรวจ พบว่า ผู้ที่ใช้แหล่งเงินทุนแหล่งนี้มีจำนวนถึงร้อยละ 82.4 และร้อยละ 84.3 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในโครงการเร่งรัดฯ และในภาคปกติ ตามลำดับ ส่วนใหญ่ได้รับเงินทุนจากบิดาและมารดามากที่สุด นอกนั้นมีบางรายที่ได้ทั้งบิดา/มารดาและพี่น้อง/ญาติ

แหล่งเงินทุนภายนอกครอบครัว จากการสำรวจ พบว่า ผู้เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ มีเพียง 2 ราย (ร้อยละ 2.7 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด) เท่านั้น ที่ใช้แหล่งเงินทุน

ตารางที่ 5.15 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จำแนกตามแหล่งที่มาของเงินทุนเพื่อการศึกษา

ประเภทของแหล่งเงินทุน	โครงการเร่งรัด		ภาคปกติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งเงินทุนภายในครอบครัว	61	82.4	150	84.3
บิดาและ/หรือมารดา	57	77.0	140	78.7
พี่น้อง	2	2.7	1	0.6
ญาติ	0	0.0	1	0.6
บิดาและ/หรือมารดา พี่น้อง	0	0.0	2	1.1
บิดาและ/หรือมารดา ญาติ	2	2.7	6	3.4
แหล่งเงินทุนภายนอกครอบครัว	2	2.7	2	1.1
ผู้ปกครอง/ผู้ปกครองที่มีใบญาติพี่น้อง	2	2.7	0	0.0
เงินทุนการศึกษา	0	0.0	0	0.0
การทำงานพิเศษ	0	0.0	2	1.1
แหล่งเงินทุนภายในและภายนอกครอบครัว	9	12.2	18	10.1
บิดา/มารดา และ เงินทุนการศึกษา	2	2.7	4	2.2
บิดา/มารดา ญาติและ เงินทุนการศึกษา	0	0.0	1	0.6
บิดา/มารดา และการทำงาน	4	5.4	10	5.6
บิดา/มารดา พี่น้องและการทำงาน	1	1.4	1	0.6
บิดา/มารดา ญาติ พี่น้องและการทำงาน	0	0.0	1	0.6
บิดา/มารดา เงินทุนการศึกษาและการทำงาน	2	2.7	0	0.0
บิดา/มารดา เงินทุนการศึกษาและอื่นๆ	0	0.0	1	0.6
ไม่ตอบ	2	2.7	8	4.5

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 5.16 แสดงข้อมูลสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณของงานบริการ หน่วยบริการสาธารณสุข จังหวัดนครราชสีมา

ระดับรายได้ (บาทต่อปีคน)	10,000		10,001		30,001		50,001		70,001		90,001		มากกว่า 110,000		ไม่ทราบ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แสดงถึงข้อมูลงานบริการ	2	100.0	7	77.8	13	68.4	15	78.9	9	100.0	5	100.0	6	65.7	4	100.0	61	82.4
ร้อยละ	3.3		11.4		21.3		24.6		14.8		8.2		9.8		6.6		100.0	
บริการผู้ป่วยนอก	2	100.0	7	77.8	11	57.9	15	78.9	9	100.0	3	60.0	6	65.7	4	100.0	57	77.0
ร้อยละ	3.5		12.5		19.3		26.3		15.8		5.3		10.5		7.0		100.0	
ผู้ป่วย	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	40.0	0	0.0	0	0.0	2	2.7
ร้อยละ	0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		100.0		0.0		0.0		100.0	
บริการผู้ป่วยนอกพิเศษ	0	0.0	0	0.0	2	10.5	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	2.7
ร้อยละ	0.0		0.0		100.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		100.0	
แสดงถึงข้อมูลงานบริการผู้ป่วย	0	0.0	0	0.0	2	10.5	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	2.7
ร้อยละ	0.0		0.0		100.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		100.0	
ผู้มีความรู้ด้านการให้บริการผู้ป่วย	0	0.0	0	0.0	2	10.5	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	2.7
ร้อยละ	0.0		0.0		100.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		100.0	
แสดงถึงข้อมูลงานบริการสาธารณสุข	0	0.0	2	22.2	2	10.5	4	21.1	0	0.0	0	0.0	1	14.3	0	0.0	9	12.2
ร้อยละ	0.0		22.2		22.2		44.4		0.0		0.0		11.1		0.0		100.0	
บริการสาธารณสุขผู้ป่วยนอก	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	10.5	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	2.7
ร้อยละ	0.0		0.0		0.0		100.0		0.0		0.0		0.0		0.0		100.0	
บริการสาธารณสุขผู้ป่วย	0	0.0	0	0.0	2	10.5	2	10.5	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	4	5.4
ร้อยละ	0.0		0.0		50.0		50.0		0.0		0.0		0.0		0.0		100.0	
บริการที่ปรึกษาและแพทย์	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	14.3	0	0.0	1	1.4
ร้อยละ	0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		100.0		0.0		100.0	
บริการที่ปรึกษาและแพทย์	0	0.0	2	22.2	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	2.7
ร้อยละ	0.0		100.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		100.0	
ไม่ทราบ	0	0.0	0	0.0	2	10.5	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	8.1
ร้อยละ	0.0		0.0		100.0		0.0		0.0		0.0		0.0		0.0		100.0	
รวม	2	100.0	9	100.0	19	100.0	19	100.0	9	100.0	5	100.0	7	100.0	4	100.0	74	100.0
ร้อยละ	2.7		12.2		25.6		25.6		12.2		6.8		9.5		5.4		100.0	

ที่มา : งานบริการ

แหล่งนี้เพียงแหล่งเดียว ซึ่งได้จากผู้ปกครองที่มีฐานะดีหนึ่ง สำหรับผู้เข้าศึกษาในภาคปกติ พบว่า ผู้ที่ใช้แหล่งเงินทุนแหล่งนี้เพียงแหล่งเดียวมีเพียงร้อยละ 1.1 ของกลุ่มตัวอย่างในภาคปกติ ทั้งหมด เท่านั้น ซึ่งได้จากการทำงานพิเศษ

แหล่งเงินทุนจากภายในและภายนอกพร้อมกัน จากการสำรวจ พบว่า ผู้ที่ใช้แหล่งเงินทุนภายในและภายนอกพร้อมกัน ร้อยละ 12.2 และร้อยละ 10.1 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในโครงการ และในภาคปกติ ตามลำดับ ประกอบด้วย ผู้ที่ใช้แหล่งเงินทุนภายในครอบครัวร่วมกับแหล่งเงินทุนที่ได้จากการทำงานพิเศษ แหล่งเงินทุนภายในครอบครัวร่วมกับเงินทุนการศึกษา และแหล่งเงินทุนภายในครอบครัวร่วมกับเงินทุนการศึกษาและการทำงานพิเศษ

แหล่งเงินทุนเพื่อการศึกษา จำแนกตามระดับรายได้

จากการสำรวจ (ตารางที่ 5.16) พบว่า ผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีระดับรายได้ของครอบครัวต่ำกว่ารายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (72,475 บาทต่อเดือน) คือ ผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีระดับรายได้ 10,000 ถึง 70,000 บาทต่อเดือน นอกจากนี้ยังพบว่ามีบางรายที่ใช้แหล่งเงินทุนภายในครอบครัวที่มาจากบิดาและมารดาเพียงแหล่งเดียวแล้ว ยังพบว่า มีบางรายที่ใช้แหล่งเงินทุนภายในครอบครัว และแหล่งเงินทุนจากภายนอกครอบครัวมาสนับสนุนด้านการเงินร่วมด้วย คือ มีการใช้แหล่งเงินทุนภายในครอบครัวร่วมกับแหล่งเงินทุนภายนอกครอบครัวที่มาจากเงินทุนการศึกษา และจากการทำงานพิเศษ และมีเพียง 2 รายเท่านั้น (ร้อยละ 2.7 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด) ที่ใช้แหล่งเงินทุนจากภายนอกครอบครัวที่มาจาก ผู้ปกครอง/ผู้อุปการะที่มีฐานะดีเพียงแหล่งเดียว สำหรับกลุ่มที่มีระดับรายได้ของครอบครัวมากกว่า หรือเท่ากับรายได้โดยเฉลี่ย พบว่า จะใช้แหล่งเงินทุนจากภายในครอบครัวเพียงอย่างเดียว ไม่ต้องอาศัยแหล่งเงินทุนจากแหล่งอื่นมาช่วยสนับสนุนด้านการเงินแต่อย่างใด

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีระดับรายได้ต่ำสุดที่ได้จากการสำรวจ คือ 10,000 บาทต่อเดือน ซึ่งมีจำนวน 2 รายนั้น จะอาศัยแหล่งเงินทุนจากภายในครอบครัว ที่ได้จากบิดามารดา เพียงแหล่งเดียว

และเมื่อพิจารณาผู้เข้าศึกษาในภาคปกติประกอบด้วยแล้ว (ตารางที่ 5.17) พบว่า ผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำกว่ารายได้โดยเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในภาคปกติทั้งหมด (62,573 บาทต่อเดือน) ได้ผลเช่นเดียวกับผู้เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ มีบางส่วนที่ต้องอาศัยแหล่ง

เงินทุนจากภายใน และจากภายนอกครอบครัวมาช่วยสนับสนุนด้านการเงินด้วย ได้แก่ เงินทุนการศึกษา และรายได้จากการทำงาน และไม่พบว่าผู้ที่มีระดับรายได้ของครอบครัวต่ำกว่ารายได้โดยเฉลี่ยใช้แหล่งเงินทุนภายนอกครอบครัวเพียงแหล่งเดียว สำหรับผู้ที่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำสุด (10,000 บาท) พบว่า มีจำนวน 5 ราย (หรือเพียงร้อยละ 2.8 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด) ซึ่งอาศัยแหล่งเงินทุนจากภายในครอบครัวเพียงแหล่งเดียวจำนวน 4 ราย (ร้อยละ 80 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ในระดับนี้ทั้งหมด) และมีเพียง 1 ราย (ร้อยละ 20) เท่านั้น ที่อาศัยแหล่งเงินทุนจากภายในครอบครัวร่วมกับแหล่งเงินทุนภายนอก ที่ได้จากเงินทุนการศึกษา

แหล่งเงินทุนภายนอกที่มาสนับสนุนด้านการเงินเพื่อการศึกษา

จากการสำรวจ พบว่า ผู้ที่มีระดับรายได้ต่ำกว่ารายได้โดยเฉลี่ยของกลุ่ม นอกจากจะอาศัยแหล่งเงินทุนจากภายในครอบครัวแล้ว ยังมีแหล่งเงินทุนจากภายนอกครอบครัวมาสนับสนุนร่วมด้วย คือ

เงินทุนการศึกษา จากการสำรวจ พบว่า เงินทุนการศึกษาที่มาสนับสนุนด้านการเงินเพื่อการศึกษาที่ผลิตใช้ร่วมกับแหล่งเงินทุนภายในครอบครัว ส่วนใหญ่จะเป็นเงินทุนการศึกษาจากคณะกรรมการศาสตร์ออกให้เพื่อการศึกษา เฉลี่ยประมาณปีละ 4,250 บาท สำหรับในภาคปกติ พบว่า เงินทุนการศึกษาที่มาสนับสนุนด้านการเงินเพื่อการศึกษา จากการสำรวจ ได้แก่ เงินทุนการศึกษาที่ได้รับจากคณะกรรมการศาสตร์ จากมหาวิทยาลัย และจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น จากการบินพาณิชย์ และจากการรถไฟแห่งประเทศไทย เป็นต้น

จากการทำงานพิเศษ จากการสำรวจ ผู้ที่มีระดับรายได้ที่ต่ำกว่ารายได้โดยเฉลี่ย นอกจากจะอาศัยแหล่งเงินทุนภายในครอบครัวแล้ว มีบางรายที่ใช้แหล่งเงินทุนจากการทำงานพิเศษมาสนับสนุนด้านการเงินเพื่อการศึกษาด้วย ซึ่งพบว่า ลักษณะงานที่ทำส่วนใหญ่จะเป็นงานเกี่ยวกับงานรับจ้างสอนพิเศษ และเป็นผู้ช่วยวิจัย โดยการเรียนไปด้วยและทำงานไปด้วย ในช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ หรือในวันที่ไม่มีการเรียน หรือในช่วงปิดเทอม หรือรับทำงานเป็นชิ้น (job) รายได้ที่ได้รับเฉลี่ยประมาณเดือนละ 3,875 บาท สำหรับในภาคปกติ

พบว่ามีลักษณะเช่นเดียวกัน คือส่วนใหญ่จะทำงานรับจ้างสอนพิเศษ ในวันที่ไม่มีเรียน รายได้เฉลี่ยประมาณเดือนละ 3,811 บาท

สาเหตุที่ต้องทำงานพิเศษ จากการศึกษา ถึงแม้ว่าผู้เข้าศึกษาทั้งในโครงการเร่งรัดฯ และในภาคปกติที่มาจากครอบครัวที่มีระดับรายได้ต่ำกว่ารายได้โดยเฉลี่ย มีการใช้แหล่งเงินทุนจากภายนอก ด้วยการทำงานพิเศษ มาสนับสนุนด้านการเงินเพื่อการศึกษาดังกล่าวก็ตาม แต่สาเหตุที่แท้จริงที่ได้จากสำรวจ พบว่า ส่วนใหญ่ที่ทำงานพิเศษเนื่องจาก ต้องการมีรายได้เป็นของตนเอง ต้องการหาประสบการณ์ และเป็นการทำงาน ซึ่งไม่ใช่สาเหตุเกี่ยวกับปัญหาด้านฐานะ เศรษฐกิจการเงินของครอบครัวแต่อย่างใด

การนำเงินรายได้จากการทำงานพิเศษไปใช้เพื่อการศึกษา จากการศึกษา พบว่า รายได้ของผู้เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ ที่ได้จากการทำงานพิเศษ ส่วนใหญ่นำไปใช้จ่ายเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับ ค่าตำราเรียน ค่าอุปกรณ์การศึกษา และค่าเสื้อผ้า สำหรับนิสิตในภาคปกติ เช่นเดียวกันจะนำเงินรายได้ไปใช้จ่ายเพื่อการศึกษาในด้าน ค่าตำราเรียนมากที่สุด รองลงมาใช้สำหรับค่าอาหาร ค่าอุปกรณ์การศึกษา และค่าเสื้อผ้า สำหรับในด้านค่าเล่าเรียน จะใช้แหล่งเงินทุนภายในครอบครัวแต่อย่างใด ไม่พบว่านำเงินที่ได้จากการทำงานพิเศษไปใช้จ่ายในด้านค่าเล่าเรียนแต่อย่างใด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัญหา และผลกระทบของโครงการพิเศษ ที่มีต่อการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ จะแสดงให้เห็นว่า การจัดทำโครงการโครงการเร่งรัดฯ นี้ มีการจัดการศึกษา ในด้านการเรียนการสอน อย่างเช่น การจัดอาจารย์เข้าสอน หลักสูตร การใช้อาคาร สถานที่ การประเมินผลการเรียน และในด้านงบประมาณ /ค่าใช้จ่าย ค่าตอบแทน ว่ามีรูปแบบอย่างไร มีปัญหาอะไรบ้าง สาเหตุของปัญหา ผลกระทบของโครงการที่มีต่อการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา โดยทำการวิเคราะห์ จากแบบสอบถาม และจากการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการโครงการเร่งรัดฯ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และอาจารย์ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดการศึกษาโครงการเร่งรัดฯ ทั้งในคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะอื่นที่เกี่ยวข้อง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สามารถประมวลผล ได้ดังนี้

รูปแบบในการจัดการศึกษา

ด้านการเรียนการสอน

การจัดอาจารย์เข้าสอน พบว่า ทางคณะวิศวกรรมศาสตร์ ได้จัดอาจารย์เข้าสอน โดยใช้ระบบจากภาค ทางภาควิชาจะเป็นผู้พิจารณาจัดส่งอาจารย์ให้ทางคณะวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาจะเป็นคนเดียวกับที่สอนนิสิตภาคปกติ ทั้งนี้เพื่อควบคุมคุณภาพของบัณฑิตที่จะจบออกมา

ด้านหลักสูตร พบว่า เป็นไปตามหลักสูตรโปรแกรม เหมือนนิสิตภาคปกติ โดยเริ่มต้นเมื่อปีการศึกษา 2532 หรือรุ่นแรกที่ทางคณะได้รับนิสิตเข้าโครงการ คือ รุ่นที่เรียนทางด้านสายวิทยาศาสตร์ หรือเครือข่ายใกล้เคียงทางวิทยาศาสตร์ เพื่อที่จะได้ยกเว้นวิชาพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ และเคมี และด้านสังคมศาสตร์ ประมาณ 45 หน่วยกิต จะเหลือเพียงหน่วยกิตที่ต้องเรียน ประมาณ 100 หน่วยกิต ซึ่งคาดว่าจะใช้เวลาเรียน 2 ปีครึ่ง แต่เมื่อได้จัดทำเ็นตามหลักสูตร 2 ปีครึ่ง ทางคณะวิศวกรรมศาสตร์ก็พบกับปัญหาบางอย่าง เกี่ยวกับตัวผู้เรียน คือพบว่า ผู้ที่เข้าศึกษาในโครงการเร่งรัดฯ มีอายุเกินวัยที่จะศึกษาวิชาในระดับปริญญาตรีซ้ำ ดังนั้น ในรุ่นปีการศึกษา 2533 และรุ่นปีการศึกษา 2534 จึงได้มีการเปลี่ยนเป็นรับ

โดยผ่านทบวงมหาวิทยาลัย เหมือนนิสิตภาคปกติ และใช้หลักสูตรเดียวกับนิสิตภาคปกติทุกอย่าง
ด้านอาคาร สถานที่ พบว่า นิสิตโครงการเร่งรัดฯ จะใช้อาคารเรียน และห้อง
 ปฏิบัติการร่วมกับนิสิตภาคปกติ ต่างกันตรงที่เวลาที่ใช้ คือ นิสิตโครงการเร่งรัดฯ จะใช้อาคาร
 เรียน และห้องเรียน ในวันจันทร์-ศุกร์ ตั้งแต่เวลา 16.00 - 20.00 น. และในวันเสาร์
 08.00 - 16 00 น.

การประเมินผลการเรียน พบว่า ทั้งนิสิตโครงการเร่งรัดฯ และนิสิตภาคปกติ
 จะใช้ข้อสอบเดียวกัน ใช้สถานที่สอบ และเวลาสอบ พร้อมกัน จากนั้นจึงนำผลของคะแนนที่
 ได้มารวมกัน และตัดเกรดร่วมกัน

ด้านงบประมาณ/ค่าใช้จ่าย

ด้านงบประมาณ พบว่า งบประมาณของโครงการเร่งรัดฯ เป็นงบที่ได้รับการจัดสรร
 จะเป็นงบประมาณสำหรับโครงการเร่งรัดฯ โดยเฉพาะ งบประมาณที่ได้รับนี้ โดยภาพรวมจาก
 การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโครงการ ได้ให้ความเห็นว่า งบประมาณที่ได้รับ
 ในการใช้จ่ายเพื่อการศึกษาไม่เพียงพอ ทั้งนี้เนื่องจาก คณะวิศวกรรมศาสตร์ต้องจ่ายค่าล่วง
 เวลาแก่ อาจารย์ เจ้าหน้าที่ ค่าน้ำ ค่าไฟ ให้รัฐบาล และให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 และต้องจัดสรรให้คณะอื่น ๆ ที่นิสิตโครงการเร่งรัดฯ ไปเรียนด้วย ซึ่งความคิดเห็นเป็นความคิด
 ของทางคณะวิศวกรรมศาสตร์ โดยเอาเงินงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับจากทบวงมหาวิทยาลัย แบ่ง
 จ่ายให้ตามภาระงาน จากนั้นจึงได้นำเสนอด้วยเหตุผลต่อทบวงมหาวิทยาลัย จนกระทั่งในระยะ
 หลังทางทบวงมหาวิทยาลัย ได้มีการจัดสรรตรงไปยังที่คณะวิทยาศาสตร์ แต่ถึงกระนั้นก็ยังพบ
 ว่าไม่เพียงพอ เพราะในสาขาอื่น ๆ เช่น ในด้านหมวดสังคมศาสตร์ หรือภาษา ซึ่งนิสิตโครง
 การเร่งรัดฯ ต้องลงทะเบียนเรียนด้วยนั้น ทางทบวงมหาวิทยาลัยยังมิได้จัดสรรตรงให้ คณะ
 วิศวกรรมศาสตร์ต้องเอางบประมาณที่ได้รับการจัดสรรนั้นแบ่งให้ ดังนั้น ในการคิดค่าใช้จ่ายต่อ
 หน่วยกิตรวมของโครงการ จะเท่ากันหมดทุกคณะที่เกี่ยวข้อง โดยจัดค่าบริการส่วนกลางของคณะ
 ค่าบริการส่วนกลางของภาควิชา ซึ่งตอบสนองต่อนโยบายของรัฐและสังคมออกไปก่อนหนึ่งส่วน
 ส่วนที่เหลือเป็นภาระงานค่าตอบแทนการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นคณะไหนก็ตาม ที่เกี่ยวข้องับ
 การผลิตบัณฑิตของโครงการเร่งรัดฯ คณะวิศวกรรมศาสตร์ ทางคณะจะจ่ายตัวเลขเดียวกัน และ
 เกณฑ์นี้ได้ผ่านสภามหาวิทยาลัยแล้ว

ดังนั้น เมืองบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลไม่เพียงพอ จึงต้องเก็บค่าบำรุง การศึกษาพิเศษ จากนิสิตตอนลงทะเบียนเพิ่ม ภาคการศึกษาละ 20,000 บาท ซึ่งเป็นเงิน ทุนคณะ เฉพาะงบประมาณแผ่นดินไม่เพียงพอในการผลิตนิสิต ดังนั้นส่วนใหญ่จะมาจากเงิน ทุนคณะมากกว่า โดยนำไปใช้เพื่อ พัฒนาการ

ด้านค่าตอบแทน พบว่า อาจารย์ เจ้าหน้าที่ จะได้รับค่าตอบแทน โดยจ่ายให้ใน รูปของค่าล่วงเวลา ค่าสอนเป็นรายชั่วโมงๆละ 400 บาท ซึ่งค่าตอบแทนสูงหรือไม่นั้น จาก การสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการโครงการ ในการที่จะพิจารณาค่าตอบแทนควร พิจารณาในแง่ของสังคมและเศรษฐกิจ คือเวลาที่อาจารย์ เจ้าหน้าที่ ที่ต้องอยู่เย็น ย่อมต้องมี ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ซึ่งในเรื่องนี้พบว่า เป็นเรื่องลำบากในการพิจารณาอย่างยิ่ง

ปัญหาในการจัดการศึกษา

จากแบบสอบถาม และจากการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการโครงการ และอาจารย์ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการ ในภาควิชาที่เกี่ยวข้อง คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะอื่นที่ผลิตไปลงทะเบียนเรียนด้วย สามารถประมวลผลของปัญหาที่เกิดขึ้น ได้ดังนี้

1. อาจารย์ บุคลากร เจ้าหน้าที่ พบว่า ต้องทำงานหนักมากขึ้น
2. อาจารย์บางท่านไม่ประสงค์จะอยู่เย็นเพื่อสอน
3. จำนวนอาจารย์ที่สอนมีไม่เพียงพอ
4. อาจารย์โดยมากมีความสำคัญในการสอน และวัดผลการเรียนของนิสิตในโครงการเร่งรัดฯ
5. นิสิตโครงการเร่งรัดฯ จะรับรู้โดยเฉลี่ยน้อยกว่า นิสิตภาคปกติที่เรียนกลางวัน และจะได้เกรดน้อยกว่า
6. มีความจำกัดในเรื่องสถานที่ ห้องเรียน เครื่องมืออุปกรณ์การสอน ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะห้องเรียนนั้น พบว่า มีไม่เพียงพอในบางรายวิชาที่ต้องเรียนร่วมกับ นิสิตภาคปกติ
7. งบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรให้แก่ โครงการเร่งรัดฯ คณะวิศวกรรมศาสตร์ ไม่เพียงพอในการใช้จ่าย

สาเหตุของปัญหา

จากแบบสอบถาม และจากการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการโครงการ และอาจารย์ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการ ในภาควิชาที่เกี่ยวข้อง คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะอื่นที่ผลิตไปลงทะเลเบียนเรียนด้วย สามารถประมวลผลของสาเหตุของปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น ได้ดังนี้

1. เนื่องจากต้องควบคุมคุณภาพของบัณฑิต จึงต้องใช้อาจารย์ที่สอนนิสิตโครงการเร่งรัดฯ คนเดียวกับนิสิตภาคปกติ ทำให้อาจารย์ที่สอนกลางวันต้องตามมาสอนนิสิตโครงการเร่งรัดฯ ในตอนเย็น และวันเสาร์ จึงทำให้อาจารย์ต้องทำงานหนักมากขึ้น
2. อาจารย์ บางท่านที่ไม่ประสงค์จะอยู่เย็น เนื่องจากปัญหาด้านการจราจร
3. เนื่องจาก บางวิชา เช่น ในหมวดด้านสังคมศาสตร์ พบว่าขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนอยู่แล้ว เมื่อต้องสอนเพิ่มขึ้น ทำให้มีอาจารย์ไม่เพียงพอ อาจารย์ที่เหลือต้องทำการสอนหลายคาบ
4. มหาวิทยาลัยไม่ได้มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าในเรื่องสถานที่ ทำให้สถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอนไม่เพียงพอที่รองรับกับจำนวนนิสิตที่เพิ่มขึ้น
5. เนื่องจากพบว่า คณะนอกรอบเข้าของนิสิตภาคปกติ และนิสิตโครงการเร่งรัดฯ มีการกระจายช่วงกว้างมากเกินไป ไม่ใช่เด็กกลุ่มเดียวกัน จึงทำให้เกรดเฉลี่ยมีความแตกต่างกัน ระหว่างนิสิตภาคปกติ และนิสิตโครงการเร่งรัดฯ นิสิตโครงการเร่งรัดฯ จะได้เกรดต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย
6. นิสิตที่สอบเข้าในโครงการ มักจะมีพื้นฐานอ่อนกว่า นิสิตภาคปกติ เป็นสาเหตุให้อาจารย์ผู้สอนมีความยากลำบากในการสอน และวัดผลการเรียน
7. นิสิตในโครงการมีความพยายามและขยัน น้อยกว่า นิสิตภาคปกติ จึงทำให้นิสิตในโครงการเร่งรัดฯ ได้เกรดเฉลี่ยต่ำกว่านิสิตในภาคปกติ
8. เนื่องจากการจัดการศึกษาโครงการเร่งรัดฯ คณะวิศวกรรมศาสตร์ต้องจ่าย ค่าล่วงเวลา ค่าน้ำ ค่าไฟ และจัดสรรให้แก่คณะอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตโครงการเร่งรัดฯ ทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่ม จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอในการใช้จ่าย

ผลกระทบของโครงการ ที่มีต่อการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา

จากแบบสอบถาม และจากการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการโครงการ และอาจารย์ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการ ในภาควิชาที่เกี่ยวข้อง คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะอื่นที่ผลิตไปลงทะเลเบียนเรียนด้วย สามารถประมวลผลของผลกระทบของโครงการที่มีต่อการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา ได้ดังนี้

ผลกระทบของโครงการ สามารถพิจารณาได้ 2 ด้าน คือ

1. **ผลกระทบด้านผลผลิต** พบว่า การดำเนินโครงการเร่งรัดฯ นี้ ในด้านเป้าหมายการผลิต และคุณภาพของนิสิต คาดว่าไม่มีปัญหาแต่อย่างใด เนื่องจากใช้อาจารย์ผู้สอนคนเดียวกันสอน ทั้งนิสิตภาคปกติ และนิสิตโครงการเร่งรัดฯ ใช้ข้อสอบเดียวกัน ตัดเกรดร่วมกัน เพื่อเป็นการเน้นถึงคุณภาพของบัณฑิต
2. **ผลกระทบด้านปัจจัยการผลิต** ได้แก่ คน อุปกรณ์ ค่าใช้จ่าย ซึ่งพบว่า การดำเนินโครงการนี้ จะมีผลกระทบต่อคน (อาจารย์ บุคลากร เจ้าหน้าที่) อุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายอย่างมาก โดยมีทั้งผลกระทบในด้านดี และผลกระทบในด้านที่เป็นผลเสีย ดังนี้

ผลกระทบในด้านดี จากการศึกษา พบว่า

1. การจัดการศึกษาโครงการเร่งรัดฯ สามารถใช้ทรัพยากรทั้งหมดที่มีอยู่ ต่างกันต่างเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้
2. สามารถรับนิสิตได้มากขึ้น เพราะฉะนั้น ปริมาณวิศวกรที่ออกไปในตลาด ตามนโยบายของรัฐ ที่ว่า ประเทศต้องการวิศวกรมากขึ้นก็สามารถสนองตอบตามนโยบายของรัฐได้
3. ในการของงบประมาณในเรื่องค่าครุภัณฑ์ สามารถเสนอไปได้ ถ้ามีเหตุผลก็จะได้รับการตอบสนองทันที คือ สามารถใช้เงินซื้อของได้ทันต่อเวลา ไม่เหมือนการของบปกติ ที่พบว่าต้องรอข้ามปี จึงจะใช้ซื้อครุภัณฑ์ในการจัดการเรียนการสอนได้

ผลกระทบในด้านที่เป็นผลเสีย พบว่า

1. ในด้านการทำงานของตัวบุคคล อาจารย์ เจ้าหน้าที่ พบว่า ต้องทำงานมากขึ้นกว่าเดิม เป็นสาเหตุให้เกิดความล่าช้าในการทำงานได้

2. พบว่า มีผลเสียต่อการใช้อุปกรณ์การสอน ครุภัณฑ์ อย่างมาก เพราะต้องใช้งานมากขึ้น เป็นสาเหตุทำให้อายุการใช้งานสั้นลง และเสื่อมเร็วกว่าปกติ
3. ก่อให้เกิดความยุ่งยากในการใช้สถานที่สอน และสถานที่สอบ โดยเฉพาะการจัดห้องเรียนในการเรียนการสอน พบว่ามีไม่เพียงพอ เป็นผลให้ห้องเรียนมีความแออัดจนเกินไป

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

จากแบบสอบถาม และจากการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการโครงการ และอาจารย์ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการ ในภาควิชาที่เกี่ยวข้อง คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะอื่นที่ผลิตไปลงทะเลเบียนเรียนด้วย เกี่ยวกับ ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งสามารถประมวลผล ได้ดังนี้

1. ด้านอาจารย์ สามารถชดเชยได้ด้วยเงิน และหาผู้สมัครใจ โดยให้ค่าตอบแทนที่สูง ตามความเหมาะสมกับภาระงาน
2. จัดให้มีการสอนพิเศษเพิ่ม เช่น จัดอาจารย์ช่วยในการอธิบายเพิ่มเติมแก่นิสิต โครงการเร่งรัดฯ ที่มีพื้นฐานอ่อน
3. รัฐบาลควรมีนโยบายที่จะช่วยเหลือให้มากขึ้น โดยสนับสนุนด้านการเงินที่เพียงพอ รวมทั้งในเรื่องอาคาร สถานที่ และครุภัณฑ์ เพิ่มขึ้น ให้เพียงพอต่อจำนวนนิสิตที่เพิ่มขึ้น
4. อุปกรณ์และครุภัณฑ์ควรมีมาทดแทน มิฉะนั้นจะทำให้อุปกรณ์มีการใช้งานมากเกินไป
5. ควรหาทางทำให้ ช่องว่างของคะแนนแคบลง เพื่อจะได้ไม่มีปัญหาด้านนิสิตโครงการเร่งรัดฯ ได้เกรดต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย และประสมกับสภาวะวิทยาที่แน่ชัด
6. ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้เด็กและผู้ปกครอง เห็นว่าการเสียค่าบำรุงเพิ่มเป็นการลงทุนเพิ่มประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอน จะได้ทำให้ทุกคนเต็มใจ และผลที่ได้ คือ นิสิตที่มีคุณภาพจะได้มาเรียน อาจจะทำให้กลุ่มคะแนนของนิสิตแคบลง สามารถเรียนร่วมกันได้ระหว่างนิสิตภาคปกติ และนิสิตโครงการเร่งรัดฯ